2025/2254

7.11.2025

SKLEP SVETA (EU) 2025/2254

z dne 27. oktobra 2025

o smernicah za politike zaposlovanja držav članic

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 148(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ([1]),

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([2]),

po posvetovanju z Odborom regij,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Države članice in Unija si na podlagi člena 145 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) prizadevajo za razvoj usklajene strategije zaposlovanja ter zlasti za spodbujanje kvalificirane, usposobljene in prilagodljive delovne sile ter trgov dela, ki so vključujoči, odporni in usmerjeni v prihodnost ter se odzivajo na gospodarske spremembe, da bi dosegle cilje uravnotežene ekonomske rasti, polne zaposlenosti in socialnega napredka ter visoke ravni varstva in izboljšanja kakovosti okolja, kot je določeno v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu s členom 146(2) PDEU države članice obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta.

(2) Unija se na podlagi člena 3 PDEU bori proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, medgeneracijsko solidarnost in varstvo pravic otrok. Pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti Unija na podlagi člena 9 PDEU upošteva zahteve, ki so povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti socialni izključenosti in visoko stopnjo izobraževanja, usposabljanja ter varovanjem človekovega zdravja.

(3) Unija je razvila in uvedla instrumente za usklajevanje ekonomskih politik in politik zaposlovanja. Kot del navedenih instrumentov smernice za politike zaposlovanja držav članic (v nadaljnjem besedilu: smernice za zaposlovanje), določene v Prilogi k Sklepu Sveta (EU) 2024/3134 ([4]), skupaj s širšimi smernicami ekonomskih politik držav članic in Unije, določenimi v Priporočilu Sveta (EU) 2015/1184 ([5]), sestavljajo integrirane smernice. Smernice za zaposlovanje usmerjajo države članice in Unijo pri izvajanju politik, pri tem pa odražajo soodvisnost držav članic. Nastali sklop usklajenih politik Unije in nacionalnih politik in reform zagotavlja ustrezno skupno kombinacijo trajnostnih ekonomskih in socialnih politik ter politik zaposlovanja, s katero bi morali doseči pozitivne učinke prelivanja za trge dela in družbo na splošno, okrepiti ekonomsko in socialno odpornost ter se uspešno odzvati na srednje- in dolgoročne izzive, vključno s potrebo po krepitvi konkurenčnosti, negotovostjo glede svetovnih trgovinskih politik, ter na učinke, povezane z vojno agresijo Rusije proti Ukrajini in širšim geopolitičnim okvirom.

([1]) Mnenje z dne 8. oktobra 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
([2]) Mnenje z dne 18. septembra 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
([3]) Mnenje z dne 8. julija 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
([4]) Sklep Sveta (EU) 2024/3134 z dne 2. decembra 2024 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L, 2024/3134, 13.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Priporočilo Sveta (EU) 2015/1184 z dne 14. julija 2015 o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Evropske unije (UL L 192, 18.7.2015, str. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) Za okrepitev gospodarskega in socialnega napredka ter navzgor usmerjene konvergence, podporo zelenemu in digitalnemu prehodu, okrepitev industrijske baze Unije, produktivnosti in konkurenčnosti, soočenje z demografskimi izzivi ter doseganje vključujočih in odpornih trgov dela v Uniji bi morale države članice v skladu s sporočilom Komisije z dne 5. marca 2025 z naslovom „Unija spretnosti“ odpraviti pomanjkanje delovne sile in spretnosti ter spodbujati kakovostna delovna mesta ter kakovostno in vključujoče izobraževanje in usposabljanje za vse, s posebnim poudarkom na izboljšanju temeljnih spretnosti, in sicer na podlagi akcijskega načrta za temeljne spretnosti, ter spretnosti, pomembnih za trg dela, vključno z digitalnimi in zelenimi spretnostmi, zlasti med prikrajšanimi študenti in odraslimi. Države članice bi morale spodbujati tudi izobraževanje in usposabljanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) v skladu s strateškim načrtom za izobraževanje na področju STEM, okrepiti v prihodnost usmerjeno poklicno izobraževanje in usposabljanje, pri čemer naj bi si prizadevale pritegniti zlasti ženske in dekleta na področje STEM, ter vseživljenjsko izpopolnjevanje in preusposabljanje ter si prizadevati za vključujoče izobraževalne sisteme in zagotoviti učinkovite aktivne politike trga dela ter boljše delovne pogoje in poklicne priložnosti, pri tem pa spoštovati vlogo in avtonomijo socialnih partnerjev. Kot je navedeno v Priporočilu Sveta z dne 16. junija 2022 ([6]), je s sistematičnim vseživljenjskim vključevanjem razsežnosti izobraževanja in usposabljanja v druge politike, povezane z zelenim prehodom, mogoče prispevati k izvajanju navedenih politik. Krepitev teh elementov je še zlasti pomembna za manj razvite, oddaljene in najbolj oddaljene regije Unije, kjer so potrebe večje. Pomanjkanje se lahko nadalje odpravi z izboljšanjem pravične mobilnosti delovne sile in učečih se znotraj EU ter privabljanjem in zadrževanjem talentov iz držav zunaj Unije. Poleg tega bi bilo treba okrepiti povezave med sistemi izobraževanja in usposabljanja in trgom dela ter ovrednotiti in priznati spretnosti, znanje in kompetence, pridobljene z neformalnim in priložnostnim učenjem.

(5) Smernice za zaposlovanje so skladne z novim okvirom ekonomskega upravljanja Unije, ki je začel veljati 30. aprila 2024 ([7]), in obstoječo zakonodajo Unije in različnimi pobudami Unije, vključno s priporočili Sveta z dne 14. junija 2021 ([8]), 29. novembra 2021 ([9]), 5. aprila 2022 ([10]), 16. junija 2022 ([11]), 28. novembra 2022 ([12]), 8. decembra 2022 ([13]), 30. januarja 2023 ([14]), 12. junija 2023 ([15]) in 27. novembra 2023 ([16]), Priporočilom Komisije (EU) 2021/402 ([17]), Resolucijo Sveta z dne 26. februarja 2021 ([18]), sporočili Komisije z dne 9. decembra 2021 o ustvarjanju gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo, z dne 30. septembra 2020 o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027, z dne 3. marca 2021 o Uniji enakosti: Strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, z dne 7. septembra 2022 o evropski strategiji oskrbe, z dne 1. februarja 2023 o industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo, z dne 25. januarja 2023 o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji, z dne 11. oktobra 2023 o demografskih spremembah v Evropi: nabor orodij za ukrepanje, z dne 28. septembra 2022 o boljšem ocenjevanju porazdelitvenega učinka politik držav članic, z dne 20. marca 2024 o pomanjkanju delovne sile in spretnosti v EU: akcijski načrt ter z dne 5. marca 2025 o uniji

([6]) Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj (UL C 243, 27.6.2022, str. 1).
([7]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).
([8]) Priporočilo Sveta (EU) 2021/1004 z dne 14. junija 2021 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke (UL L 223, 22.6.2021, str. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).
([9]) Priporočilo Sveta z dne 29. novembra 2021 o pristopih kombiniranega učenja za visokokakovostno in vključujoče primarno in sekundarno izobraževanje (UL C 504, 14.12.2021, str. 21).
([10]) Priporočilo Sveta z dne 5. aprila 2022 o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja (UL C 160, 13.4.2022, str. 1).
([11]) Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj (UL C 243, 27.6.2022, str. 1), Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrodokazilom za vseživljenjsko učenje in zaposljivost (UL C 243, 27.6.2022, str. 10), Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o individualnih učnih računih (UL C 243, 27.6.2022, str. 26) in Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
([12]) Priporočilo Sveta z dne 28. novembra 2022 o poteh do uspeha v šoli in nadomestitvi Priporočila Sveta z dne 28. junija 2011 o politikah za zmanjševanje osipa (UL C 469, 9.12.2022, str. 1).
([13]) Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe (UL C 476, 15.12.2022, str. 1) in Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o vzgoji in varstvu predšolskih otrok: barcelonska cilja za leto 2030 (UL C 484, 20.12.2022, str. 1).
([14]) Priporočilo Sveta z dne 30. januarja 2023 o zadostnem minimalnem dohodku za aktivno vključevanje (UL C 41, 3.2.2023, str. 1).
([15]) Priporočilo Sveta z dne 12. junija 2023 o krepitvi socialnega dialoga v Evropski uniji (UL C, C/2023/1389, 6.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).
([16]) Priporočilo Sveta z dne 27. novembra 2023 o razvoju okvirnih pogojev za socialno gospodarstvo (UL C, C/2023/1344, 29.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).
([17]) Priporočilo Komisije (EU) 2021/402 z dne 4. marca 2021 o učinkoviti aktivni podpori zaposlovanju (EASE) po krizi zaradi COVID-19 (UL L 80, 8.3.2021, str. 1).
([18]) Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1).

spretnosti, sklepoma (EU) 2021/2316 ([19]) in (EU) 2023/936 ([20]) Evropskega parlamenta in Sveta ter direktivami (EU) 2022/2041 ([21]), (EU) 2022/2381 ([22]), (EU) 2023/970 ([23]) in (EU) 2024/2831 ([24]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(6) Evropski semester združuje različne instrumente v krovni okvir za integrirano večstransko usklajevanje in nadzor ekonomskih politik in politik zaposlovanja v Uniji. Evropski semester je ključno orodje za uresničevanje prednostnih nalog, opredeljenih v kompasu za konkurenčnost, ki določa okvir za povečanje konkurenčnosti s premostitvijo inovacijske vrzeli, razogljičenjem gospodarstva Unije, zmanjšanjem pretirane odvisnosti in povečanjem varnosti ter določa horizontalne dejavnike, ki med drugim omogočajo razvoj spretnosti, kakovostna delovna mesta in socialno pravičnost. Evropski semester vključuje načela evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga novembra 2017 ([25]) razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija (v nadaljnjem besedilu: evropski steber socialnih pravic), in njegovo orodje za spremljanje, tj. pregled socialnih kazalnikov, ki omogoča tudi analiziranje tveganj in izzivov za navzgor usmerjeno socialno konvergenco v Uniji, ter določa tesno sodelovanje s socialnimi partnerji, civilno družbo in drugimi deležniki. Evropski semester podpira tudi uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja, ki so jih določili Združeni narodi. Ekonomske in socialne politike ter politike zaposlovanja Unije in držav članic bi morale biti povezane s pravičnim prehodom Unije na podnebno nevtralno, okoljsko trajnostno in digitalno gospodarstvo, krepiti konkurenčnost in produktivnost, zagotavljati ustrezne delovne pogoje, pospeševati inovacije, spodbujati demokracijo na delovnem mestu, socialni dialog, socialno pravičnost, enake možnosti in navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco, preprečevati neenakosti in regionalne razlike ter se boriti proti revščini in socialni izključenosti.

(7) Podnebne spremembe in drugi z okoljem povezani izzivi, potreba po zagotovitvi pravičnega zelenega prehoda, energetske neodvisnosti, večje konkurenčnosti neto ničelnih industrij in tehnološke suverenosti ter potreba po povečanju izdatkov za obrambo in zagotovitvi evropske odprte strateške avtonomije, kot tudi demografske spremembe, razvoj digitalizacije, vključno z umetno inteligenco in algoritemskim upravljanjem, platformno gospodarstvo in delo na daljavo korenito spreminjajo gospodarstva in družbe v Uniji. Unija in njene države članice bi morale sodelovati, da bi učinkovito in proaktivno obravnavale takšne strukturne spremembe ter po potrebi prilagodile obstoječe sisteme in povezane politike ob priznavanju tesne soodvisnosti gospodarstev in trgov dela držav članic. Za to so potrebni usklajeni, ambiciozni in učinkoviti ukrepi politik na ravni Unije in na nacionalni ravni ob priznavanju vloge socialnih partnerjev, in sicer v skladu s PDEU in določbami prava Unije o ekonomskem upravljanju ter ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic. Takšni ukrepi politike bi morali zajemati spodbujanje trajnostnih naložb v vseh regijah Unije, obnovljeno zavezanost reformam in naložbam, ki se izvajajo v ustreznem zaporedju ter pospešujejo trajnostno in vključujočo gospodarsko rast, spretnosti, spodbujanje ustvarjanja kakovostnih delovnih mest, produktivnost, konkurenčnost, poštene delovne pogoje, socialno in teritorialno kohezijo, navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco in odpornost ter uresničevanje fiskalne odgovornosti. Podporo bi bilo treba zagotoviti iz obstoječih programov financiranja Unije, zlasti iz mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([26]), ter iz skladov kohezijske politike, vključno z Evropskim socialnim skladom plus, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta ([27]), in Evropskim skladom za regionalni razvoj, ki ga ureja Uredba (EU) 2021/1058

([19]) Sklep (EU) 2021/2316 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. decembra 2021 o evropskem letu mladih (2022) (UL L 462, 28.12.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

([20]) Sklep (EU) 2023/936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o evropskem letu spretnosti (UL L 125, 11.5.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Direktiva (EU) 2022/2041 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji (UL L 275, 25.10.2022, str. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih (UL L 315, 7.12.2022, str. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Direktiva (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje (UL L 132, 17.5.2023, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Direktiva (EU) 2024/2831 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o izboljšanju delovnih pogojev pri platformnem delu (UL L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Medinstitucionalna razglasitev evropskega stebra socialnih pravic (UL C 428, 13.12.2017, str. 10).

([26]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

Evropskega parlamenta in Sveta ([28]), kot tudi iz Socialnega sklada za podnebje, ustanovljenega z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ([29]), ter iz Sklada za pravični prehod, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta ([30]). Ukrepi politike bi morali združevati ukrepe na strani ponudbe in povpraševanja, pri tem pa upoštevati učinek takšnih ukrepov na gospodarstvo, okolje in zaposlovanje ter njihov socialni učinek.

(8) Evropski steber socialnih pravic določa dvajset načel in pravic v podporo dobro delujočim in pravičnim trgom dela in sistemom socialnega varstva, ki so razvrščeni v tri kategorije: enake možnosti in dostop do trga dela, pravični delovni pogoji ter socialna zaščita in vključevanje. Ta načela in pravice usmerjajo strategijo Unije in zagotavljajo, da so prehod na podnebno nevtralnost in okoljsko trajnostnost, digitalizacija in vpliv demografskih sprememb socialno pošteni in pravični ter ohranjajo teritorialno kohezijo. Evropski steber socialnih pravic je s spremljajočim pregledom socialnih kazalnikov smernica za spremljanje uspešnosti držav članic na področju zaposlovanja, spretnosti in socialnih zadev, vključno z navzgor usmerjeno socialno konvergenco v Uniji v okviru Evropskega semestra, za pospeševanje reform in naložb na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter za usklajevanje socialnih in tržnih vidikov v današnjem sodobnem gospodarstvu, vključno s spodbujanjem socialnega gospodarstva. Komisija je 4. marca 2021 izdala akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), ki vključuje ambiciozne, a dosegljive krovne cilje Unije v zvezi z zaposlovanjem za leto 2030 (zaposlenega naj bi bilo vsaj 78 % prebivalstva v starosti od 20 do 64 let), spretnostmi (vsako leto naj bi se vsaj 60 % vseh odraslih udeležilo usposabljanj) in zmanjšanjem revščine (število oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti naj bi se zmanjšalo za vsaj 15 milijonov, vključno s petimi milijoni otrok) (v nadaljnjem besedilu: krovni cilji Unije za leto 2030), ter dopolnilne podcilje in revidirani pregled socialnih kazalnikov.

(9) Kot so voditelji in voditeljice držav ali vlad priznali na socialnem vrhu v Portu 8. maja 2021 (v nadaljnjem besedilu: Socialni vrh v Portu), bo izvajanje evropskega stebra socialnih pravic okrepilo prizadevanja Unije za digitalni, zeleni in pravični prehod ter prispevalo k doseganju navzgor usmerjene socialno-ekonomske konvergence in reševanju demografskih izzivov. Poudarili so, da so socialna razsežnost, socialni dialog in dejavna udeležba socialnih partnerjev bistveni del visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva, ter pozdravili nove krovne cilje Unije. Potrdili so, da so odločeni – kot je navedeno v strateški agendi Evropskega sveta 2019–2024 – še naprej poglabljati izvajanje evropskega stebra socialnih pravic na ravni Unije in na nacionalni ravni ob upoštevanju delitve pristojnosti ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Poleg tega so poudarili, da je treba tudi na najvišji ravni pozorno spremljati napredek pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030.

(10) Krovne cilje Unije za leto 2030 so pozdravili voditelji in voditeljice držav ali vlad na socialnem vrhu v Portu in Evropski svet junija 2021. Skupaj s pregledom socialnih kazalnikov prispevajo k spremljanju napredka pri izvajanju načel evropskega stebra socialnih pravic znotraj okvira za usklajevanje politik evropskega semestra. Na socialnem vrhu v Portu so bile poleg tega države članice pozvane k določitvi ambicioznih nacionalnih ciljev, ki bi morali ob upoštevanju izhodiščnega položaja posamezne države članice ustrezno prispevati k doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030. Izvajanje evropskega stebra socialnih pravic ter napredek pri doseganju krovnih ciljev Unije in nacionalnih ciljev za leto 2030 se spremljata v skupnem poročilu o zaposlovanju, ki ga je Svet sprejel marca 2025 (v nadaljnjem besedilu: skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2025), ter sta vključena v orodja za spremljanje evropskega semestra. Skupno poročilo o zaposlovanju vsebuje od izdaje skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2024 ([31]) „prvo fazo analize po državah“ o morebitnih tveganjih za navzgor usmerjeno socialno konvergenco v skladu z okvirom za socialno konvergenco, v kateri se ugotavlja, v katerih državah članicah obstajajo morebitna tveganja, ki jih je treba preučiti v poglobljeni „drugi fazi analize“. V skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2025 je bilo prvotno opredeljenih deset takih držav članic, s poglobljeno analizo pa splošni izzivi za vse te državah niso bili potrjeni.

([28]) Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Uredba (EU) 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (UL L 231, 30.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Svet EPSCO je na seji junija 2023 razpravljal o okviru za socialno konvergenco, pri čemer se je opiral na prispevke Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito v obliki ključnih sporočil, ki jih je v obdobju od oktobra 2022 do maja 2023 oblikovala namenska skupna delovna skupina Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito. Skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2024 je – prvič in na pilotni podlagi – vsebovalo prvo fazo analize po državah o morebitnih tveganjih za navzgor usmerjeno socialno konvergenco.

(11) Po invaziji Rusije na Ukrajino je Evropski svet v sklepih z dne 24. februarja 2022 obsodil dejanja Rusije, katerih namen je ogrožanje evropske in svetovne varnosti in stabilnosti, ter izrazil solidarnost z ukrajinskim prebivalstvom, pri čemer je poudaril, da Rusija krši mednarodno pravo in načela Ustanovne listine Združenih narodov. Začasna zaščita, ki jo zagotavlja Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 ([32]) in je bila podaljšana z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2024/1836 ([33]), v sedanjih razmerah ponuja pomoč v Uniji razseljenim osebam iz Ukrajine ter jim omogoča uživanje minimalnih pravic po vsej Uniji, ki zagotavljajo ustrezno raven varstva. Z udeležbo na trgih dela Unije lahko razseljene osebe iz Ukrajine še naprej prispevajo h krepitvi gospodarstva Unije ter pomagajo svoji državi in ljudem. V prihodnosti lahko pridobljene izkušnje in spretnosti prispevajo k obnovi Ukrajine. Začasna zaščita otrokom in najstnikom brez spremstva zagotavlja pravico do zakonitega skrbništva ter dostop do vzgoje in izobraževanja. Države članice bi morale v oblikovanje, izvajanje in ocenjevanje ukrepov politik, namenjenih obravnavanju izzivov na področju zaposlovanja in spretnosti, vključno s priznavanjem kvalifikacij razseljenih oseb iz Ukrajine, še naprej vključevati socialne partnerje. Socialni partnerji imajo ključno vlogo pri blaženju posledic te vojne v smislu ohranjanja zaposlenosti in proizvodnje.

(12) Reforme trga dela, ki vključujejo tudi nacionalne mehanizme določanja plač, bi morale upoštevati nacionalne prakse socialnega dialoga in kolektivna pogajanja ter avtonomijo socialnih partnerjev, da bi se zagotovile pravične plače, ki omogočajo dostojen življenjski standard, tudi med upokojitvijo, trajnostno rast in navzgor usmerjeno socialno-ekonomsko konvergenco. Take reforme bi morale omogočati široko obravnavo socialno-ekonomskih dejavnikov, vključno z napredkom pri trajnostnosti, konkurenčnosti, inovacijah, spodbujanju kakovostnih delovnih mest, poštenih delovnih pogojih, demokraciji na delovnem mestu, enakosti spolov, preprečevanju in zmanjšanju revščine zaposlenih, kakovosti izobraževanja in usposabljanja, spretnostih, javnem zdravju, socialni zaščiti in vključevanju, demografskih spremembah in spodbujanju dodatnega pokojninskega zavarovanja ter realnih dohodkih. Pomen socialnega dialoga pri reševanju izzivov v svetu dela, vključno z odpravljanjem pomanjkanja delovne sile in spretnosti, je bil ponovno potrjen na vrhu v Val Duchessu leta 2024 in v paktu za evropski socialni dialog, podpisanem marca 2025.

(13) Mehanizem za okrevanje in odpornost ter drugi skladi Unije podpirajo države članice pri izvajanju reform in naložb, ki so v skladu s prednostnimi nalogami Unije, s čimer povečujejo trajnostnost in odpornost gospodarstev in družb v Uniji ter njihovo pripravljenost na zeleni in digitalni prehod. Vojna agresija Rusije proti Ukrajini je dodatno zaostrila že obstoječe socialno-ekonomske izzive, vključno z energetsko revščino, zaradi višjih cen energije, negotovost v svetovni trgovini in širše tisti, ki izhajajo iz geopolitičnih razmer pa ogroža rast. Države članice in Unija bi morale še naprej zagotavljati blažitev socialnih posledic ter posledic za zaposlovanje in gospodarstvo ter socialno pošten in pravičen prehod, tudi ob upoštevanju, da bosta okrepljena odprta strateška avtonomija in pospešen zeleni prehod pomagala zmanjšati odvisnost od uvoza energije ter drugih strateških proizvodov in tehnologij. Bistvena sta krepitev odpornosti ter zagotavljanje odporne družbe, v kateri so ljudje zaščiteni in sposobni predvideti in obvladati spremembe ter lahko aktivno sodelujejo v družbi in gospodarstvu.

(14) Za podpiranje vključevanja na trg dela in poklicnih prehodov na trgu dela je potreben skladen sklop aktivnih politik trga dela, ki ga sestavljajo začasne in ciljno usmerjene spodbude za zaposlovanje in prehajanje, politike spretnosti, vključno z učenjem za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ter ciljno usmerjene, učinkovite in prilagodljive službe za zaposlovanje. Zato je pomembno v celoti izkoristiti potencial trga dela ter med drugim obdržati starejše delavce in spodbujati fleksibilno upokojevanje, v skladu s pristopom dejavnega vključevanja in glede na zeleni in digitalni prehod, kot je med drugim poudarjeno v izjavi iz La Hulpe iz leta 2024 o prihodnosti evropskega stebra socialnih pravic ([34]). Zagotoviti bi bilo treba ustrezne delovne pogoje ter zdravje in varnost pri delu, vključno s telesnim in duševnim zdravjem delavcev.

([32]) Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2024/1836 z dne 25. junija 2024 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382 (UL L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) V imenu 25 držav članic jo je podpisala Kraljevina Belgija.

(15) Odpraviti bi bilo treba vse oblike diskriminacije, zagotoviti enakost spolov ter podpreti zaposlovanje skupin, ki so premalo zastopane na trgu dela. Zagotoviti bi bilo treba enak dostop in enake možnosti za vse ter zmanjšati revščino in socialno izključenost, zlasti med otroki, invalidi in Romi, zlasti z zagotavljanjem učinkovitega delovanja trgov dela ter ustreznih in vključujočih sistemov socialne zaščite, kot je določeno v priporočilih Sveta z dne 8. novembra 2019 ([35]) in z dne 30. januarja 2023 ([36]). Poleg tega bi bilo treba odpraviti ovire za vključujoče in v prihodnost usmerjeno visokokakovostno izobraževanje, usposabljanje, vseživljenjsko učenje in udeležbo na trgu dela. Države članice bi morale vlagati v vzgojo in varstvo predšolskih otrok v skladu s Priporočilom Sveta (EU) 2021/1004 ([37]) in Priporočilom o barcelonskih ciljih za leto 2030 ([38]), v povečanje privlačnosti in vključevalnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja v skladu s Priporočilom Sveta z dne 24. novembra 2020 ([39]) ter v digitalne in zelene spretnosti v skladu z akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje, priporočili veta o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj ter o poteh do uspeha v šoli. Dostop do cenovno dostopnih in ustreznih stanovanj, tudi s socialnimi stanovanji, je temeljni pogoj za zagotavljanje enakih možnosti. Reševanja problematike brezdomstva bi se bilo treba lotiti zlasti s preventivnimi ukrepi ter v skladu z načelom „najprej stanovanje“ spodbujati dostop do trajnih stanovanjskih rešitev in izvajati ustrezne podporne storitve. Glede na morebitna prihodnja zdravstvena tveganja in staranje družbe je še zlasti pomemben pravočasen in enak dostop do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe v skladu s Priporočilom Sveta z dne 8. decembra 2022 ([40]) ter do zdravstvenih storitev, vključno s preventivnimi ukrepi in spodbujanjem zdravstvenega varstva. V skladu s strategijo o pravicah invalidov, v kateri so bile države članice pozvane k določitvi ciljev na področju zaposlovanja in izobraževanja odraslih za invalide, bi bilo treba še bolj izkoristiti potencial invalidov, da prispevajo h gospodarski rasti in socialnemu razvoju. V strateškem okviru EU za Rome iz Sporočila Komisije z dne 7. oktobra 2020 z naslovom Unija enakosti: strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov ter Priporočilu Sveta z dne 12. marca 2021 ([41]) je poudarjena zmogljivost marginaliziranih romskih skupnosti za zmanjšanje pomanjkanja delovne sile in spretnosti, njegov cilj pa je zmanjšati vrzel v zaposlenosti med romskimi skupnostmi in splošnim prebivalstvom vsaj za polovico. Nove tehnologije in razvijajoča se delovna mesta po vsej Uniji omogočajo prožnejše ureditve dela, večjo produktivnost ter boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, obenem pa prispevajo k uresničevanju zelenih zavez Unije. Te spremembe prinašajo tudi nove izzive za trge dela, saj vplivajo na delovne pogoje, zdravje in varnost pri delu ter dejanski dostop delavcev in samozaposlenih do ustrezne socialne zaščite. Države članice bi morale v sodelovanju s socialnimi partnerji zagotoviti, da nove oblike organizacije dela prinašajo kakovostna ter ustrezna zdrava in varna delovna mesta in delovne pogoje ter usklajeno poklicno in zasebno življenje, prispevajo k aktivnemu in zdravemu staranju, hkrati pa ohranjajo uveljavljene pravice iz dela in socialne pravice ter krepijo evropski socialni model.

(16) Integrirane smernice bi morale biti podlaga za specifična priporočila za države, ki jih Svet naslovi na države članice. Države članice bi morale v celoti izkoristiti Evropski socialni sklad plus, Evropski sklad za regionalni razvoj, mehanizem za okrevanje in odpornost in druge sklade Unije, vključno s Socialnim skladom za podnebje, Skladom za pravični prehod in programom InvestEU, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta ([42]), ter Instrument za tehnično podporo, da bi spodbudile kakovostno zaposlovanje in socialne naložbe, se borile proti revščini, socialni izključenosti in diskriminaciji, zagotovile dostopnost in vključevanje ter spodbujale možnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje za delovno silo, vseživljenjsko učenje ter visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje za vse, vključno z digitalno pismenostjo in spretnostmi, da bi državljani pridobili znanje in kvalifikacije, potrebne za digitalno, zeleno in konkurenčno gospodarstvo. Namen sprememb, uvedenih z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta ([43]) in sporočila Komisije Posodobljena kohezijska politika: vmesni pregled je uskladiti podporo z novimi strateškimi prednostnimi nalogami, vključno z odpravljanjem pomanjkanja spretnosti v nekaterih sektorjih, na primer za razvoj in proizvodnjo kritičnih tehnologij, obrambno industrijo in sektorje, na katere vplivajo razogljičenje ter zeleni in digitalni prehod. Države članice bi morale prav

([35]) Priporočilo Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite (UL C 387, 15.11.2019, str. 1).
([36]) Priporočilo Sveta z dne 30. januarja 2023 o zadostnem minimalnem dohodku za aktivno vključevanje (UL C 41, 3.2.2023, str. 1).
([37]) Priporočilo Sveta (EU) 2021/1004 z dne 14. junija 2021 o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke (UL L 223, 22.6.2021, str. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).
([38]) Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o vzgoji in varstvu predšolskih otrok: barcelonska cilja za leto 2030 (UL C 484, 20.12.2022, str. 1).
([39]) Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1).
([40]) Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe (UL C 476, 15.12.2022, str. 1).
([41]) Priporočilo Sveta z dne 12. marca 2021 o enakosti, vključevanju in udeležbi Romov (UL C 93, 19.3.2021, str. 1).
([42]) Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).
([43]) Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

tako v celoti izkoristiti Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta ([44]), in podpreti delavce, ki so postali presežni zaradi velikih prestrukturiranj, na primer socialno-ekonomske preobrazbe, ki je posledica globalnih trendov ter tehnoloških in okoljskih sprememb. Čeprav so integrirane smernice naslovljene na države članice in Unijo, bi se morale izvajati v partnerstvu z vsemi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi ter tesnem sodelovanju z nacionalnimi parlamenti, socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe.

(17) Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito bi morala v skladu s svojimi pooblastili iz členov 150 oziroma 160 PDEU spremljati izvajanje zadevnih politik glede na smernice za zaposlovanje. Navedena odbora in druga pripravljalna telesa Sveta, vključena v usklajevanje ekonomskih in socialnih politik, bi morali tesno sodelovati. Ohraniti bi bilo treba dialog med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o politikah, zlasti v zvezi s smernicami za zaposlovanje.

(18) Opravljeno je bilo posvetovanje z Odborom za socialno zaščito –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Smernice za politike zaposlovanja držav članic, kot so določene v Prilogi k Sklepu (EU) 2024/3134, v letu 2025 ostajajo nespremenjene, države članice pa jih upoštevajo pri svojih politikah zaposlovanja in reformnih programih.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Luxembourgu, 27. oktobra 2025

Za Svet

predsednik

J. JENSEN

([44]) Uredba (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1309/2013 (UL L 153, 3.5.2021, str. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).